

LESTUR TIL TRIÐJA SUNNUÐAG EFTIR PÁSKIR

Úr: Orð títt er sannleikin. Prædikur eftir John S. Myllhamar

Önnur tekstarøð

Hetta heilaga evangelið skrifvar Jóhannes evangelistur í 14. kapitli, ørindini 1-11

”«Hjarta tykkara verði ikki óttafult! Trúgvíð á Guð, og trúgvíð á meg! Í faðirs míns húsi eru mangir bústaðir. Var tað ikki so, hevði eg sagt tykkum tað; tí at eg fari burtur at tilbúgva stað fyri tykkum. Og tá ið eg eri farin burtur og havi tilbúgvíð stað fyri tykkum, komi eg aftur og skal taka tykkum til mín, til tess at har sum eg eri, skulu tit eisini vera. Og hvar eg fari, hagar vita tit vegin.» Tummas sigur við hann: «Harri, vit vita ikki, hvar tú fert; hvussu skulu vit tá vita vegin?» Jesus sigur við hann: «Eg eri vegurin og sannleikin og lívið. Eingin kemur til faðirin uttan við mær. Høvdu tit kent meg, tá høvdu tit eisini kent faðir mín. Og frá hesi stund kenna tit hann og hava sæð hann.» Filippus sigur við hann: «Harri, sýn okkum faðirin, og tað er okkum nóg mikið.» Jesus sigur við hann: «So langa tíð havi eg verið hjá tykkum, og tú kennir meg ikki, Filippus? Tann, sum hevur sæð meg, hevur sæð faðirin; hvussu kanst tú tá siga: Sýn okkum faðirin? Trýrt tú ikki, at eg eri í faðirinum, og faðirin er í mær? Tey orð, sum eg tali til tykkara, tey tali eg ikki av mær sjálvum. Men faðirin, sum í mær er, hann ger gerningar sínar. Trúgvíð mær, at eg eri í faðirinum, og faðirin í mær; men um ikki, tá trúgvíð mær fyri sjálva gerninganna skuld!,,

»Eg eri« Tað er Guðs navn, Jesus brúkar í tekstinum, sum vit hoyrdu. Tað ger hann, tí at sonurin og faðirin eru eitt. Tá ið Guð kallaði Móses úti við tornarunnin, segði hann honum navn sítt. Eg eiti: »Eg eri« Jahve. So er tað meðni hann, ið bókstaviliga eitur »Eg eri,« sum hevur orðið í dag, og ikki ein komandi og farandi prestur ella trúboðari. Tað er sama sterka »Eg,« vit her hoyra, sum Jesus eisini brúkar aðrastaðni, tá ið hann sigur: »Eg eri dynnar,« »Eg eri hin góði hirðin,« »Eg eri víntræið« og so framvegis. Henda útsøgn stendur sum sterkur mótsetningur og ger upp við: Tað - føra -nógvir -vegir- til-Guðs- átrúnaðin.

Eg eri vegurin. Og fyri at útihýsa øllum øðrum móguleikum, undirstrikar Jesus tað við at siga: Eingin kemur til faðirin uttan við mær. Klárt og týðiliga vísir hann øllum øðrum móguleikum til frelsu burtur.

Mangur maður á okkara døgum, eins og altíð, hevur havt trupult við at viðurkenna hendan veruleika, og tí royna menniskju støðugt nýggjar vegir til tess at koma á eitt ávíst mál. Men hvat annað er tað, sum hendir, tá ið vit enda á skeivum stað og ongan útveg síggja enn hetta sama: Eg kann ei ganga eina, nei einki stig.? Tað trýtur nú ikki við teimum, sum vilja vísa okkum veg til bæði hetta og hatta málið í lívinum. Hugsjónarmenn og heimspekingar, kenslubornir og kensluleysir ráðharrar, átrúnaðarlígir og politiskir leiðarar, allir, hvør sum ein, geva seg út sum vegvísarar. Men allir hesir, sum standa og peika tær á eitt mál langt burturi, koma ikki sjálvir við tær.

Men Jesus er ekki nógdur við at peika á vegin og tala um hann. Men hann sigur: Eg eri vegurinn. Eg kenni vegin. Eg vil fylgjast við tær heilt á mál. Tað merkir, har eingin vegur er, fer hann fram um og slóðar tær veg. Hann vil fylgja við tí menniskja, sum hevur mist alla kunning, og sum ikki veit í hvørja ætt, tað skal fara. Bráðliga skapar hann veg mitt í oyðimørk. Soleiðis er hann vegurinn móttvegis øllum vegvísarum.

Ein kristin studentur av Madagaskar var einaferð á vitjan í einum norðurlandskum høvuðsstaði. Eitt kvøldi skuldi hann tala á einum mæti í einari missiðsstøð í býnum. Seinni skrivar hann í einum blaði soleiðis: Tá ið eg um kvøldið fór heiman ífrá, hugsaði eg, at tað varð neyván torført at finna vegin til húsið. Men tað var tað. Eg fór skeivur. Eg spurdi ein mann, ið kom framvið, um hann visti at siga mær vegin. Brosandi og blíður royndi hann at greiða mær frá, hvussu eg skuldi ganga. Síðani nikkaði hann blíðliga og fór sín veg. Sum frægast royndi eg at ganga eftir teimum gøtum, hann hevði greitt mær frá, men skjótt var líka galið aftur. Hvar eri eg nú? Hvussu skal eg ganga? Aftur var eg noyddur at spyrja ein annan mann, ið kom har. Hesin kom við eini drúgvari frágreiðing og eini langari røð av gøtunøvnum. Men tá ið eg hevði gingið eina løtu, hevði eg gloymt, hvussu allar gøturnar itu, og aftur var eg vilstur. Men so kom ein har og spurdi um eg leitaði eftir nøkrum. Hann sá ivaleyst, at eg hevði onkran trupulleika. Kom, eg skal fylgja tær! Og hann fylgdi mær líka til hurðina. Og honum havi eg at takka, at eg í evstu løtu kom rættstundis. Men, leggur hesin studenturin álvarsamt afturat: Tað kvøldið lærði eg ikki bara at finna vegin til eitt ávíst hús í einum stórbýi. Eg lærði av nýggjum stóra munin millum kristindóm og allan átrúnað í verðini. Teir ymisku átrúnaðirnir peika tær í ávísa ætt og geva tær frægastu uppskriftirnar, sum teir halda eru tær bestu: Gakk handan vegin, so verður tú frelstur. Men Jesus, hann kemur við tær og fylgir tær – líka inn í Guðs ríki.

Eg eri sannleikin, er tað næsta, hann sigur um seg sjálfvan. Hvat er sannleiki? So lógið tað ljóðar, vit trúgva fult og fast á tey tíðindi, sum útvarpið, sjónvarpið og bløðini bera okkum. Vit trúgva hvørjari søgu, sum søgd verður á neystatrøum, í bindiklubbum og við kaffiborðið. Fyri menniskjum á okkara døgum er hetta tann einasti og ævigi sannleikin. Men vit vita, at ofta eru tað bara hálvir sannleikar ella bara smíðaðar søgur, ið har vera sagdar. Eg eri sannleikin. »Hvat er sannleikin?« spurdi Pilatus. Ein og hvør, sum er av sannleikanum, hoyrir rødd mína. Ja men, Pilatus, so er sannleikin ikki meiningar, men ein persónur. Sannleikin er ein persónur. Hann, ið tordi at siga um seg sjálfvan: Eg eri sannleikin. Tað merkir fyrri tað fyrsta, at sannleikan kjakast vit ikki um. Fyrsta kjakið um sannleikan gjørdist upprunaliga til syndafallið í Eden: Man Guð hava sagt? Tann, ið byrjar at samráðast við djævulin, við lygnaran, hevur longu tapt. Trúgv er tí at trúgva á Jesus. Tað merkir fyrri tað annað, at sannleikin er ein. Ikki nógvir soleiðis sum átrúnaðirnir eru, ella sum meiningarnar um Guð eru. Sannleikin er ein. Ein Kristus. Allir aðrir sannleikar eru blandaðir við lygn, tí er tað eisini, at menniskju so ofta skoyta ein eið uppí hvønn setning, fyrri at royndu at prógva, at tey tosa satt. Men ein kristin hevur ikki fyrri neyðini at svørja, tí hann er eitt sannleiksvitni.

Jesus er sannleikin. Tað gevst eingin annar sannleiki enn hann. Guð hevur vrakað og bannlýst allar aðrar móguleikar. Kom ein eingil av himli og boðaði annan gleðiboðskap, tá verði hann bannaður, sigur orðið. Tí er orðið um Jesus satt og til fulnar tess vert, at tikið verður við tí. Her halda allir kjakfundir uppá.

Eg eri lívið. Tað er tað triðja, Jesus sigur um seg í tekstinum. Hvat er lívið? Nøkur halda, at lívið er har, ið lívligt er. Onnur halda, at lívið er njótan: Vit mugu liva og njóta lívið. Og so kann tað enda við orðunum, sum stóðu at lesa á einum pappírlepa, ið ein hevði lagt eftir seg, áðrenn hann tók sítt egna lív:»Nú havi eg fingið nóg mikið av lívinum. « Beiskleikin í hesi viðmerking er greiður. Her er ikki talan um eitt menniskja, sum í einari fløktari sinnisligari støðu ikki veit, hvat tað ger. Ríkidømið í lívinum – hvat er tað? Er tað satt at hesin hevði fingið nóg mikið av lívinum? Ja, siga óiva fleiri og kanska tey skoyta uppí: Eisini vit hava fingið nóg mikið av lívinum! Vit eru langt síðani troytt av tómléikanum, av óvissuni, av vónbrotunum, sum lívið er so fult av.

Men tað sanna lívið er hvørki lívligt ella at liva og njóta lívið og so gera enda á tí, tá ið vit ikki tíma longur. Tey, sum venda sær móti lívinum við teirri grundgeving, at tey hava fingið nóg mikið av tí, hava í veruleikanum ongantíð smakka lívið, tí lívið er ikki stríð og strev og skiftandi kor. Tað er heldur ikki har, ið lívsins føguru blómur vaksa. Tí tá vildi lívið veri ójávnt býtt. Nei, sjálvt lívið er nakað heilt annað. Tað er ein innari fylling, ein andalig mettan. Lívið er nakað, vit skulu brúka okkara lív á foldum til at vinna. Lívið er Jesus. Tann, ið eigur hetta lívið, nýtist ongantíð at skriva: Eg havi fingið nóg mikið av lívinum. Tvørturímóti, hann veit, at Jesus gevur honum lív í yvirflóð, tað byrjar her og heldur fram hinumegin. Gævi menniskju kundu steðga á og sagt: Nú hava vit fingið nóg mikið av tí lívi, sum er uttan lív. Og síðani kunna gjørt tað sannroynd: Bara tann, ið hevur sonin, hevur lívið.

Orðini eru søgd við Tummas og hinar lærusveinarnar. Tað er, eins og Jesus sigur: »Tá ið tú ert á ferð saman við mær, Tummas, so ert tú ikki ávegis móti deyðanum, men móti lívinum; tú og vinir tínir!«

Jesus er vegurin, sannleikin og lívið. Tað var eingin annar, og tað kemur heldur eingin annar.

Ein maður spurdi einaferð, hvussu vit kunnu gera ein nýggjan átrúna, líka so góðan sum kristindómin. Jú, fekk hann til svar: Tú skal bara liva eitt fullkomuliga lýtaleynt lív fyri Guði og menniskjum, lata teg krossfesta og jarða, síðani skal tú rísa ljóslivandi upp triðja dagin. Og tað skalt tú prógva.

Men tað kann eingin. Bara í trúnni á Jesus vinnur sálin aftur samfelag við lívsins Guð. Og bara í trúnni á hann verður óttin rikin burtur. Hann er tann einasti, ið kann rópa út um allan heimin: Hjarta tykkara veri ikki óttafult, trúgvandi á Guð og trúgvandi á meg. Amen!